

Hvorfor gjør de det de gjør?

Funksjonelle analyser av barn og ungdoms atferd

NAFO-seminaret
Storefjell, 08.05.14

Are Karlsen
Pedagogikk.no
Senter for Forebygging

Are Karlsen - Pedagogikk.no 1

Hvem benytter funksjonelle analyser i dag?

Nesten ingen

Are Karlsen - Pedagogikk.no 2

Hvem burde benytte funksjonelle analyser og når?

- Foreldrene, barnehager, skoler, helsestasjoner, rusbehandlingssteder, utekontakter, barnevernet, og så videre

Når

- Fireåringen dytter andre barn i barnehage
- Femåringen har begynt å tisse på seg
- Tredjeklassingen forstyrrer undervisningen
- 10-åringen kommer i konflikt på fotballtreningene
- 12-åringen slenger fra seg jakka i gangen
- Ungdomsskolejenta ofte kommer for seint
- Jenta på barnevernsinstitusjonen låser seg inne på rommet
- 16-åringer røyker hasj
-og så videre

Are Karlsen - Pedagogikk.no

3

Daglig utfordring:

- Vi lurer på hvorfor barn og unge gjør det de gjør

Praksis:

- Snakke om det
- Tolke
- Trekke slutninger på et mangelfullt grunnlag

Forbedret praksis:

- Enkle funksjonelle analyser

Are Karlsen - Pedagogikk.no

4

Hva må vi lære bort?

- Nytteverdi
- Anvendelsesområder
- Skjema
- Gjennomføring
- Objektivitet
- Analysere
- Trekke eventuelle konklusjoner

-
- Veien videre

Deskriptiv analyse (observasjon): Gutt med utagerende atferd

Foranledning	Atferd	Konsekvens
Gutten spør to andre barn om å få være med i leken. De sier "nei"	Gutten sparker et annet barn.	Gutten får verbal kjefte "sånn vet du vel at du ikke må gjøre", med mer.
Gutten går alene mot ett barn som sitter i sandkassa.	Gutten dytter barnet	Gutten blir løftet opp på fanget til en voksen, som forteller hvor dumt det er å gjøre sånne ting
Noen jenter hopper tau. Gutten står og ser på.	Gutten løper mot den ene jenta og slår henne med en lekespade	En voksen roper "Nei", mens han løper bort til gutten. Gutten blir tatt til siden og en verbal reprimande (du får ikke love til å slå, med mer)
Gutten leker med en lekebil. Ett annet barn kommer bort og spurte om å få være med.	Gutten kaster lekebil på det andre barnet.	En voksen sier "du får ikke lov til å leke med biler når du gjør sånn – nå må du gå ut i gangen"

Indirekte analyse (basert på samtale): Jente som røyker hasj

Situasjon	Foranledning	Atferd	Konsekvenser
Dårlig dag på skolen. Møtte Lise	Lise foreslo å gå til Lars og skaffe hasj	Røyka hasj	Slappet av (+) Glemte skolen (+) Skylder penger (-)
Sto utenfor senteret. Kjedet seg Trine og Lise spurte om vi ble med på fest	Mange som hadde hasj	Røyka hasj Drakk øl	Var veldig moro en stund (+) Føler meg dårlig i dag (-) Angrer på at hun var tett på Lars (-) Lars har ringt i dag (-)
Faren ringte Følte meg utenfor Gikk til Trude Hørte musikk hos Lise	Per spurte om vi ville kjøpe hasj	Røyka hasj	Trude ble glad (+) Hadde det kjempekoslig (+) Glemte "dritten" med faren (+) Brukte alle pengene (-)

Are Karlsen - Pedagogikk.no 7

Konklusjon

- Alle kan nyttiggjøre seg funksjonelle analyser
- Mer bruk av funksjonelle analyser vil gi mange barn bedre tilbud
- Selv indirekte analyser vil innebære en stor forbedring sammenlignet med dagens praksis
- Det er vår jobb å sikre mer bruk av funksjonelle analyser